

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2Tos/62/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3122010050
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Dluhoš, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3122010050.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu JUDr. Rastislava Dluhoša, PhD. a sudcov JUDr. Jozefa Janíka a JUDr. Michala Antalú v trestnej veci odsúdeného S. P., nar. XX.XX.XXXX v O. H., trvale bytom O. H., U. XXXX/XX, na neverejnom zasadnutí konanom v Trenčíne dňa 26.05.2022 o sťažnosti prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín sp.zn. 6Pp/16/2022 zo dňa 17.03.2022 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sa sťažnosť prokurátora zamietá, pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Okresný súd Trenčín (ďalej aj „okresný súd“) uznesením sp. zn. 6Pp/16/2022 zo dňa 17.03.2022 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“) po dokazovaní vykonanom na verejnom zasadnutí v prítomnosti odsúdeného rozhodol tak, že podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona v spojení s § 415 ods. 1 Trestného poriadku odsúdeného S. P. podmienčne prepustil z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 3Tk/4/2019 zo dňa 28.01.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2To/43/2020 zo dňa 25.06.2020. Podľa § 68 ods. 1 Trestného zákona určil odsúdenému skúšobnú dobu vo výmere 2 roky.

Zo spisu okresného súdu krajský súd zistil, že dňa 14.01.2022 bol okresnému súdu doručený návrh odsúdeného na podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Odsúdený v čase podania žiadosti vykonával trest odňatia slobody vo výmere 56 mesiacov, uložený mu rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 3Tk/4/2019 zo dňa 28.01.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2To/43/2020 zo dňa 25.06.2020, pre zločin daňového podvodu podľa § 277a ods. 1, ods. 2 písm. c), ods. 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona. Na výkon trestu nastúpil dňa 25.06.2020 s predpokladaným dňom výkonu 05.08.2023. Do trestu odňatia slobody bola odsúdeného započítaná doba výkonu väzby od 05.12.2018 do 25.06.2020. Lehota na podanie návrhu o podmienčné prepustenie odsúdenému uplynula dňa 15.01.2022.

Odsúdený na verejnom zasadnutí vyjadril ľútosť nad svojím konaním. Stal sa bielym koňom v daňovej kauze, lebo bol naivný, ľahko ovplyvniteľný. Poukázal na to, že už je 40 mesiacov vo výkone trestu, bol aj vo väzbe, je po ťažkej duševnej chorobe. Má záujem zapadnúť do spoločnosti, zamestnať sa, byť s rodinou a deťmi, nájsť si prácu, žiť normálny život s priateľkou. Nechce veľa, chovať zvieratá, mať dobré vzťahy s ľuďmi. Požiadal o poskytnutie šance.

Okresný súd skonštatoval, že po oboznámení sa so spisovým materiálom zistil, že u odsúdeného bola splnená formálna podmienka na podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody (lehota na podanie návrhu o podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody), pričom súčasne bola u neho splnená tiež podmienka materiálna. Na tomto základe preto dospel okresný súd k záveru, že návrh odsúdeného je s poukazom na § 66 ods. 1 Trestného zákona dôvodný. Z hodnotenia ústavu vyplýva, že v správaní sa odsúdeného sa objavili určité porušenia ústavného poriadku, a to už počas umiestnenia vo väzbe v ÚVTOS a ÚVV Ilava, kedy sa dostal do konfliktu s iným obvineným a pokúsil

sa o odcudzenie tabaku spoluobvineného. Po premiestnení do ÚVTOS Dubnica nad Váhom dňa 21.07.2020 došlo k zanedbaniu povinností odsúdeného ohľadne udržiavania si poriadku v osobných veciach, ale i v spoločných priestoroch. Uvedené bolo s odsúdeným riešené formou pohovorov, odvtedy sa už nedostatky v správaní neobjavili. Odsúdený je slušný, voči príslušníkom ZVJS vystupuje s rešpektom, dodržiava všetky ich príkazy a nariadenia. Pracovne zaradený nie je z dôvodu, že je čiastočným invalidným dôchodcom, no zúčastňuje sa činností pre všeobecný rozvoj osobnosti formou čistiacich a upratovacích prác, pričom v minulosti bol zaradený aj do skupiny, ktorá bola zodpovedná za čistotu centrálnych spŕch. Zvyšný voľný čas trávi pasívnejším spôsobom, do aktivít kultúrno-osvetovej činnosti sa zapája iba ojedinele. Venuje sa však cvičeniam zameraným na sebarozvoj a sebazpoznanie podľa odporúčaní psychológa. Okresný súd uzavrel, že hoci sa v správaní odsúdeného vyskytli vyššie popísané nedostatky, doposiaľ mu nebol uložený žiaden disciplinárny trest, nebol ani disciplinárne odmenený. Pokiaľ nebol odsúdený za svoje nedostatky ani len disciplinárne potrestaný, nemožno ich podľa okresného súdu považovať za natoľko závažné, aby súd vyslovil, že odsúdený v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody nevedie riadny život. Zároveň vzal okresný súd do úvahy skutočnosť, že odsúdený vykonáva svoj prvý nepodmienečný trest odňatia slobody, pričom ho vykonáva v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Postoj odsúdeného k trestnej činnosti bol v rámci hodnotenia ústavu označený za čiastočne kritický s tým, že sa ku nej priznáva, no zároveň časť viny pripisuje iným. Vzhľadom k tomu, že za predmetnú trestnú činnosť bol odsúdený uznaný vinným spolu s ďalšími dvoma osobami, to však možno podľa okresného súdu považovať za logické. Súd prihliadol aj k vyjadreniu odsúdeného na verejnom zasadnutí, kde uviedol, že svoje predošlé konanie oľutoval a počas výkonu trestu odňatia slobody sa aj vďaka spolupráci s psychológom osobnostne posunul. Vyjadril vôľu riadne sa začleniť do spoločnosti a rodinného života. Možno teda podľa okresného súdu skonštatovať, že doposiaľ vykonaný trest odňatia slobody už bol pre odsúdeného dostatočným ponaučením do budúcnosti.

V prípade tretej zákonnej (materiálnej) podmienky je podľa okresného súdu potrebné skúmať, či je u odsúdeného možné očakávať vedenie riadneho života po prepustení na slobodu, t. j. neexistenciu rizika jeho recidívy. Aj táto podmienka bola v prípade odsúdeného podľa okresného súdu splnená. Odsúdený má v Registri trestov 4 záznamy. V prípade prvých dvoch odsúdení vo veci Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 3T/94/1995 a vo veci Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 2T/133/2006 mu boli uložené podmiennečné tresty odňatia slobody, pričom v oboch prípadoch sa v skúšobnej dobe osvedčil. Obe tieto odsúdenia sú už zároveň aj zahladené, a teda na páchatel'a sa hľadí, akoby nebol odsúdený, čo znamená, že ich nemožno naďalej vyhodnocovať v neprospech odsúdeného. Následne v prípade tretieho odsúdenia vo veci Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 4T/69/2007 bolo upustené od uloženia ďalšieho trestu. V súčasnosti vykonávaný trest odňatia slobody vo výmere 56 mesiacov vo veci Okresného súdu Trenčín sp. zn. 3Tk/4/2019 je teda prvým nepodmienečným trestom odňatia slobody odsúdeného. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam sa okresný súd nestotožnil s konštatáciou stredného vyhodnotenia rizika recidívy odsúdeného, ktoré vyplýva z hodnotenia ústavu a naopak okresný súd riziko recidívy u odsúdeného vyhodnotil ako nízke. Zároveň poukázal na to, že považuje doposiaľ vykonaný trest odňatia slobody z celkovej výmery 56 mesiacov za dostatočný, odsúdenému totiž po započítaní času stráveného vo väzbe ostávalo ku dňu konania verejného zasadnutia okresného súdu vykonať z uloženého trestu už iba niečo vyše jedného roka. Možno preto podľa okresného súdu konštatovať, že doposiaľ vykonaný trest odňatia slobody už naplnil svoj účel, nakoľko došlo k požadovanej náprave odsúdeného, a to aj v nadväznosti k jeho vôli pracovať na vlastnom rozvoji v spolupráci s psychológom.

Proti napadnutému uzneseniu podal sťažnosť prokurátor. Poukázal na hodnotenie riaditeľa ÚVTOS Dubnica nad Váhom, z ktorého vyplýva, že resocializačná prognóza odsúdeného je menej priaznivá vzhľadom k strednému riziku recidívy trestnej činnosti. Podľa hodnotenia odsúdený iba čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie. Prokurátor pripomenul, že zo zmyslu inštitútu podmiennečného prepustenia vyplýva, že toto nie je automaticky udeľovanou odmenou za relatívne dobré správanie vo výkone trestu bez ohľadu na účel trestu. Tieto skutočnosti odôvodňujú podmiennečné prepustenie len vtedy, keď so zreteľom na ne, ale ja so zreteľom na ďalšie okolnosti, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnená nádej, že odsúdený bude viesť aj na slobode riadny život a nie je tu pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Podľa prokurátora o odsúdeného nie je možné dôvodne predpokladať, že v budúcnosti povedie riadny život, a to aj s ohľadom na jeho trestnú minulosť, a preto na jeho podmiennečné prepustenie z výkonu trestu nie sú splnené predpoklady.

K sťažnosti prokurátora sa odsúdený do konania neverejného zasadnutia krajského súdu nevyjadril.

Krajský súd na podklade podanej sťažnosti prokurátora, ktorá mu bola spolu so spisom predložená dňa 18.05.2022, preskúmal na neverejnom zasadnutí dňa 26.05.2022 v zmysle § 192 ods. 1 Trestného poriadku správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako aj konanie predchádzajúce napadnutému uzneseniu a dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora nie je dôvodná.

Okresný súd vykonal verejné zasadnutie v prítomnosti odsúdeného a postupoval v intenciách zákona, keď odsúdeného podmiennečne prepustil z výkonu trestu odňatia slobody. Správne zistil, že odsúdený spĺňa zákonné podmienky pre podmiennečné prepustenie, keďže vzhľadom na okolnosti správne a podrobne uvedené okresným súdom v napadnutom uznesení, na ktoré krajský súd odkazuje, možno dôvodne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život tak, ako to predpokladá ustanovenie § 66 ods. 1 Trestného zákona.

Z ustanovení § 66 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona vyplýva, že predpokladom podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody u odsúdeného je súčasné splnenie troch podmienok, a to, že odsúdený vykonal trest odňatia slobody v zodpovedajúcom rozsahu, že vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie a že sa môže od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, pričom pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Ustanovenie § 66 ods. 1 Trestného zákona vyjadruje predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmiennečné prepustenie a musí pritom vyplývať aj zo zhodnotenia páchatelovho polepšenia, pričom očakávanie, že odsúdený po podmiennečnom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení páchatelovej osobnosti, doterajšieho pôsobenia výkonu trestu, možností jeho nápravy a osobných pomerov s prihliadnutím aj na účel trestu, pričom bez významu nie je (podľa okolností konkrétneho prípadu) ani zisťovanie, ako bude verejnosť reagovať na predčasné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu, aké sú sociálne pomery odsúdeného a aké podmienky má vytvorené pre prechod do normálneho života na slobode. Správanie odsúdeného vo výkone trestu sa musí pritom hodnotiť v súvislosti s charakterovými vlastnosťami odsúdeného, s motívom a spôsobom vykonania činu (činov), pre ktorý bol odsúdený, pretože len za tohto predpokladu možno posúdiť, či odsúdený vo výkone trestu dosiahol taký stupeň nápravy, že sa už zbavil práve tých charakterových rysov a nesprávnych návykov, ktoré ho viedli ku spáchaniu trestnej činnosti alebo ktoré okrem ostatných príčin aspoň prispeli k jeho rozhodnutiu spáchať trestný čin. Okresný súd sa v posudzovanom prípade vyššie uvedenými hľadiskami dôsledne riadil, prihliadol na všetky okolnosti, ktoré majú význam pre rozhodnutie o tom, či sú splnené podmienky pre podmiennečné prepustenie, t. j. pre záver, či odsúdený plnením svojich povinností a správaním vo výkone trestu preukázal nielen polepšenie, ale či možno od neho aj dôvodne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život a dospel k vecne správne záveru.

Okresný súd podrobne vysvetlil svoje dôvody, pre ktoré dospel k záveru, že u odsúdeného bola splnená nielen formálna podmienka na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ale aj podmienky materiálne tak, ako to vyžadujú príslušné ustanovenia Trestného zákona a ich stabilná aplikácia trestnými súdmi. Keďže krajský súd dôvody, pre ktoré okresný súd návrhu odsúdeného vyhovel, zrekapituloval už vyššie, pričom sa s nimi v celom rozsahu stotožňuje, obmedzuje svoju ďalšiu argumentáciu iba na vyporiadanie sa so sťažnostnými dôvodmi prokurátora. Tento zdôraznil menej priaznivú resocializačnú prognózu odsúdeného vzhľadom k strednému riziku recidívy trestnej činnosti. K uvedenému krajský súd poznamenáva, že prokurátorom prezentované konštatovanie je vo vzťahu k osobe odsúdeného bez náležitej výpovednej hodnoty, keďže nie je zrejmé, v čom konkrétne má spočívať menšia priaznivosť resocializačnej prognózy odsúdeného. Krajský súd poznamenáva, že počas výkonu trestu odňatia slobody je právne významné odsledovať behaviorálne trendy v správaní sa odsúdeného. Z hodnotenia odsúdeného aj postrehov okresného súdu vyplýva, že nedostatky sa u odsúdeného objavili najmä počas výkonu väzby. Neskôr, najmä po právoplatnom odsúdení, je tu evidentný vývojový trend postupnej adaptácie na pobyt vo výkone trestu a mentálneho spracovania (akceptácie) tejto skutočnosti, čo je finalizované konštatáciou, že neskôr sa žiadne nedostatky nevyskytli. Čo sa týka porušenia elementárnych povinností spočívajúcich v neporiadku v osobných veciach, neustlanej posteľe, neporiadku v spoločných priestoroch, krajskému súdu sa nepodarilo vystopovať kauzalitu medzi týmito naozaj elementárnosťami s frekvenciou na úrovni akcidentalít na strane jednej a mierou nepriaznivosti resocializačnej prognózy odsúdeného.

Bez významu nie je podľa krajského súdu ani to, že u odsúdeného S. P. ide o prvý výkon trestu v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Ku dňu konania neverejného zasadnutia krajského súdu vykonal odsúdený cca 42 mesiacov z celkovej výmery 56 mesiacov uloženého trestu odňatia slobody. Po preštudovaní celého textu rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č.k. 2To/43/2020-1043 zo dňa 25.06.2020 krajský súd považuje za potrebné tiež revidovať náznaky negatívnych konotácií, aké hodnotenie ústavu na výkon trestu ako aj postoj prokuratúry pridáva ku skutočnosti, že odsúdený skutok racionalizuje presúvaním časti viny na okolie. Z odsudzujúceho rozsudku je možné sa dozvedieť, že odsúdený S. P. sa spomedzi trojice odsúdených najviac približuje definičnému oboru v spoločnosti zaužívaného pojmu „biely kôň“ a že v pozícii organizátora daňového zločinu vystupuje iný odsúdený.

Napokon ako prostriedok nápravy nie je možné podceňovať ani individuálnu vnútornú katarziu, očistný proces umožňujúci priestupcovi zákona počas výkonu trestu uvedomiť si dôsledky konania a vyvodiť pre seba poučenie do ďalšieho života. Že k iniciácii takéhoto procesu u odsúdeného už došlo, vyplýva aj z jeho vyjadrení na verejnom zasadnutí. Negatívny ohlas, akého sa odsúdenému v komunite, ktorej je členom, mohlo dostať v dôsledku výkonu trestu, je podľa názoru krajského súdu tiež relevantným faktorom, ktorý na úrovni vnútorného uvedomenia si pocitu medziľudského odcudzenia spôsobeného vynútenou izoláciou s prvkami spoločenskej difamácie a hrozby opakovania izolácie v prípade nedodržania podmienok podmieneného prepustenia bude efektívne odsúdenému brániť revidovať jeho pred súdom verbalizované predsavzatie viesť po prepustení z výkonu trestu riadny život.

Napadnuté uznesenie je vecne správne a primerane odôvodnené, preto krajský súd, dospejúc po preskúmaní veci k rovnakému záveru ako okresný súd, sťažnosť prokurátora nepovažoval za dôvodnú, neakceptoval ju a na základe vyššie vysvetlených dôvodov ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.